

Byens Netværk - Studietur til Cape Town

2. – 10. oktober 2018

Fotos: Peter Rasmussen og Byens Netværk

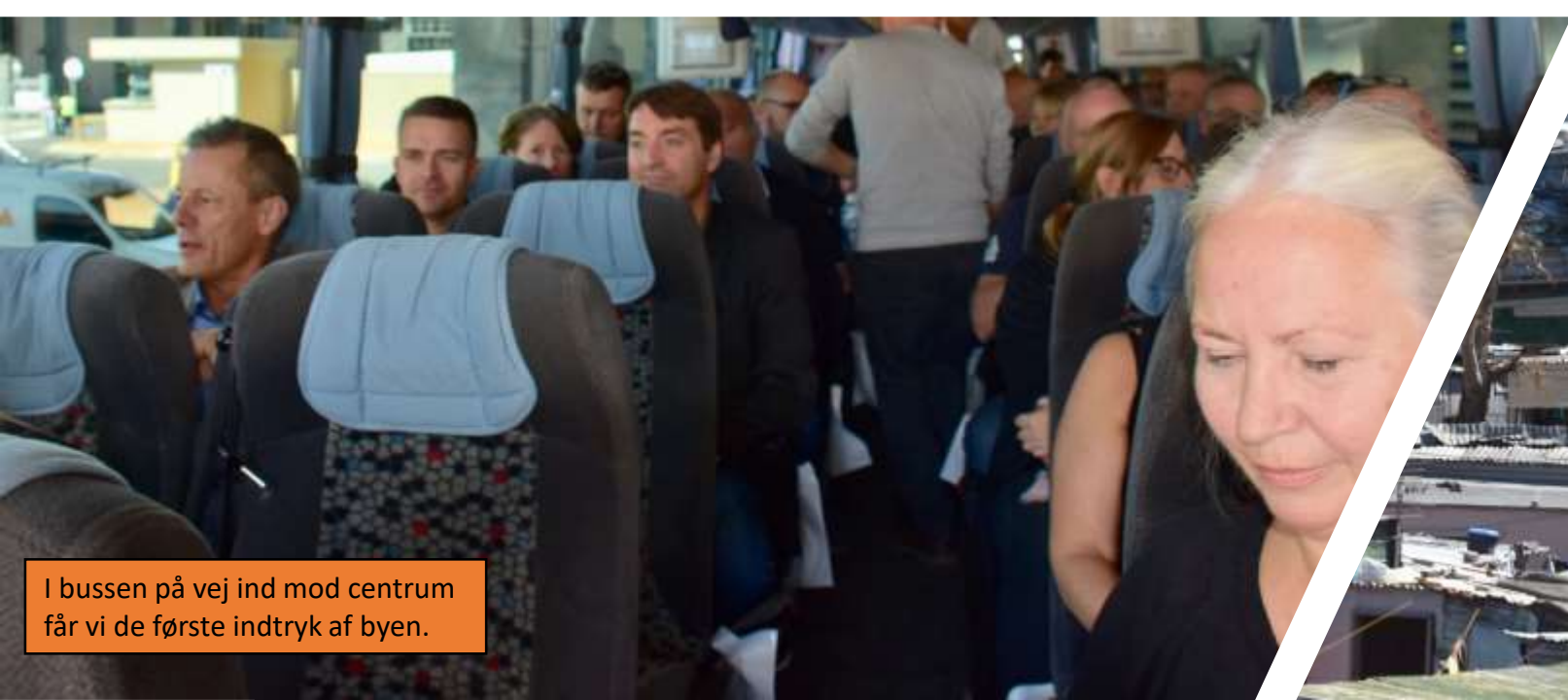

Tirsdag den 2. oktober 2018:
Afgang fra Kastrup mod Cape Town. Forude venter 20 timers rejse og mellemlanding i Dubai.

Onsdag den 3. oktober 2018:
Vel ankommet til "The Mother City" efter en meget lang rejse. Vi bliver modtaget i lufthavnen af Jesper Strudsholm. Jesper er Cape Town-specialist, arkitekt og journalist og har bl.a. været Afrika-korrespondent for Politiken 1995-2010. Jesper er sammen med os under hele vores ophold i Cape Town.

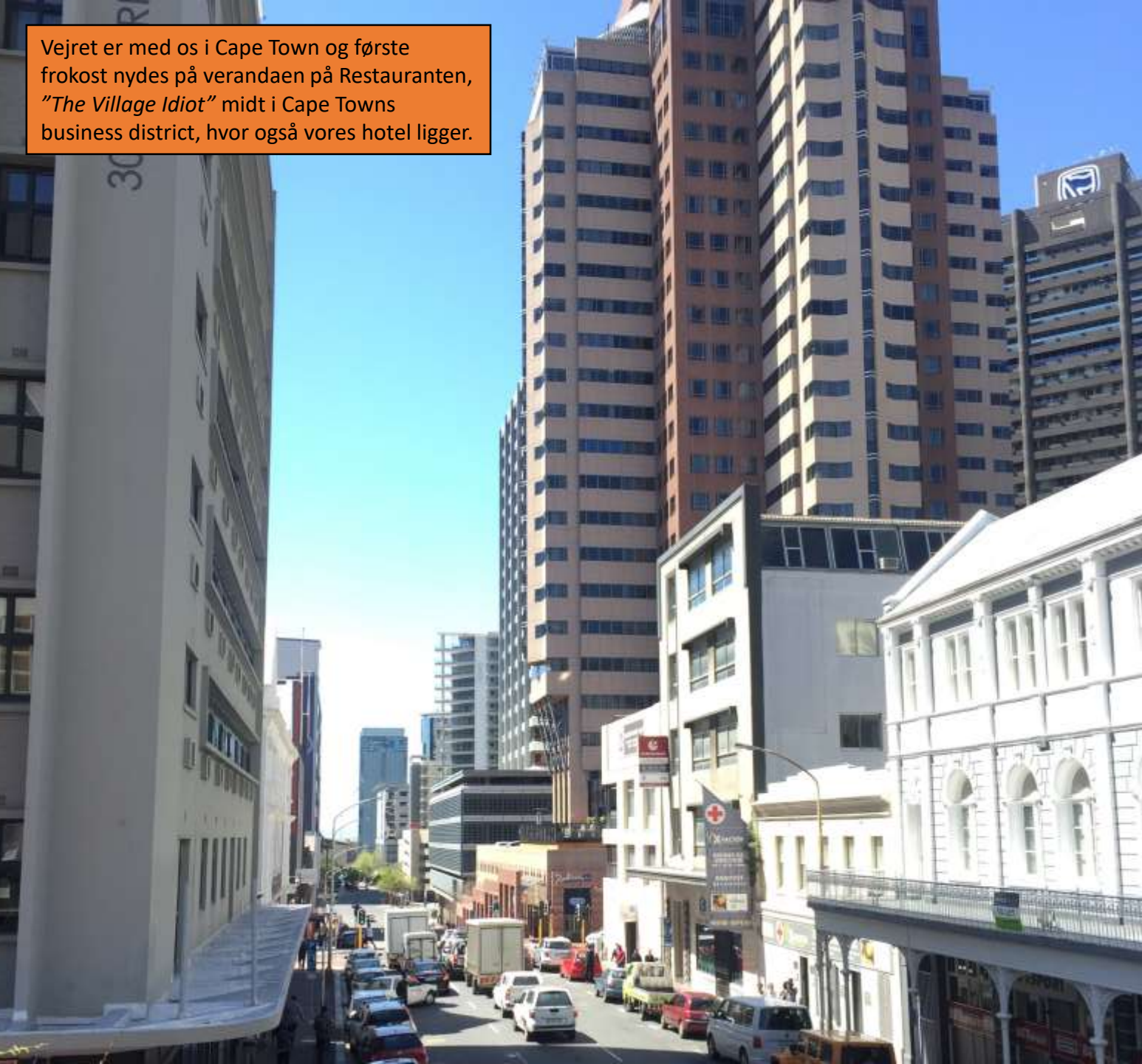
I bussen på vej ind mod centrum får vi de første indtryk af byen.

Undervejs møder vi en fredelig demonstration på vej gennem gaderne. Der er dagligt demonstrationer i Cape Town.

Vejret er med os i Cape Town og første frokost nydes på verandaen på Restauranten, "The Village Idiot" midt i Cape Towns business district, hvor også vores hotel ligger.

Efter indkvartering på vores hotel går turen mod Signal Hill, hvorfra vi kan se det meste af Cape Town. Med os har vi Laurine Platzky, tidligere vicegeneraldirektør for Western Cape Province med ansvar for bl.a. sociale udviklingsprojekter og provinsens internationale relationer – herunder værtskabet for fodbold-VM i 2010. Sammen med Jesper byder hun os velkommen til Cape Town og introducerer os til byen.

Lidt af udsigten over byen med Tabel Mountain i baggrunden.

Vi nyder lyset og en lille gåtur langs Camps Bay inden aftensmaden.

Første aften i Cape Town spiser vi på Gold Restaurant. Aftenen byder både på fælles trommesession og underholdning .

Dag 2: I dag skal vi bl.a. på byvandring. Vi begynder dagen med introduktion til formiddagens to spor:

District Six ved **Joe Schaffers**, som introducerer os til historien om rydningen af et helt boligkvarter under apartheid og de langsigtede konsekvenser af at nedbryde sociale strukturer ved at placere folk i nye ghettoer fjernt fra hinanden.

Urban fornyelse og transformation ved arkitekt **John Wilson-Harris**, som fortæller om de seneste udviklinger i Cape Towns centrum med særligt fokus på bestræbelserne på at bygge nyt i det gamle.

Herefter tager Jesper Strudsholm os med på byvandring i Cape Towns bymidte med fokus på byens arkitektur og historie.

Cape Towns historie er allestedsnærværende.

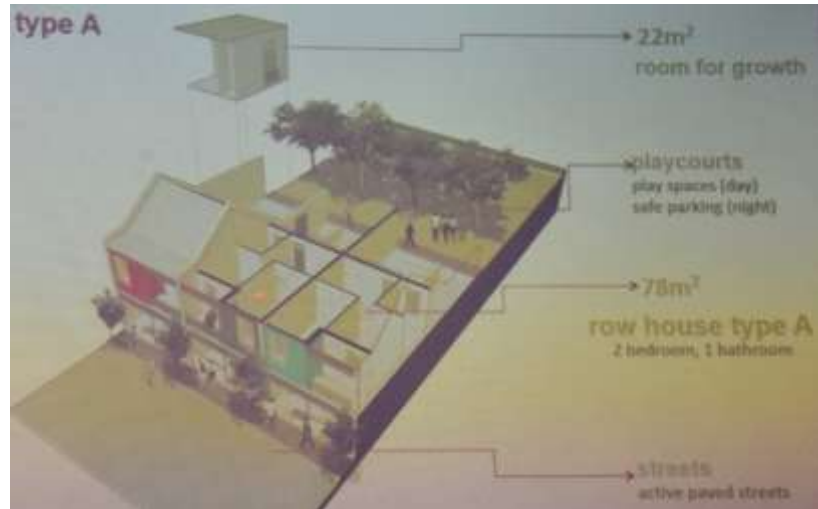

Undervejs besøger vi District Six Museum. District Six var Cape Towns svar på SoHo. Boligkvarteret blev under apartheid erklæret for hvidt område og ryddet. På museet fortæller plancher, fotos og gamle avisudklip dels om livet før apartheid, dels hvordan 1.700-1.900 familier eller mere end 60.000 indbyggere blev tvunget ud af området.

Turen går også forbi Jakupa Architects, hvor arkitekt Pragasen Pather fortæller om genopbygningen af nye boliger i District Six.

Efter frokost besøger vi Cape Towns myndigheder på borgmesterens kontor. Her får vi en bred introduktion til Cape Town og byens udfordringer set med kommunale øjne med fokus på urban udvikling, vandkrisen, byens transportsystemer og udenlandsk investering.

Indtryk af Cape Town og oplevelser på dag 2 i Cape Town v/ Pia Nielsen, direktør i fsb

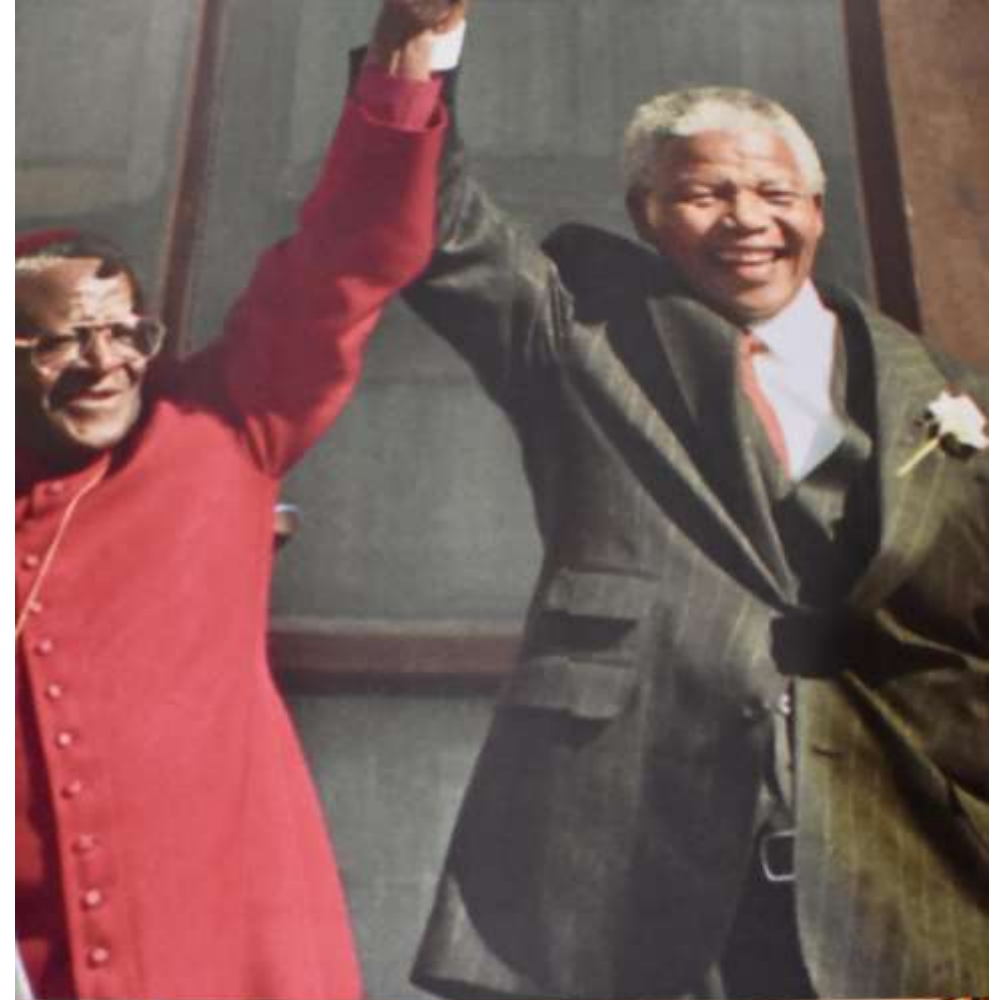
Et af de store ar i Cape Town efter i apartheidstyret ligger i District Six, som før rydningen i 1970'erne var et levende og tætbeholdt kvarter med stort socialt sammenhold og med store bykvaliteter for beboerne. Næsten 50 år efter rydningen er det fortsat ikke lykkedes at genopbygge kvarteret.

Vi fik et levende vidnesbyrd fra Joe Schaffers om livet i District Six i 1970'erne, og hvad opløsningen og placeringen af beboerne i townships havde af negative, sociale konsekvenser, herunder opbrud af familiestrukturer. Et næsten konkret indspark i forhold til den danske debat om at tvangsopløse "hårde ghettoer" og nedrive/sælge boliger, sådan at de nuværende beboere er tvunget til at flytte.

Schaffers oplæg blev fulgt op af et fint besøg i det lille District Six Museum, hvor fotos og vejskilte sammen med de mange fortællinger gav en tydelig beskrivelse af, hvad kvarteret betød for beboerne i 1970'erne og hvad kvarteret stadig symboliserer i forhold til apartheid.

Efterfølgende fik vi hos Jakupa Architects et indblik i, hvordan der i dag arbejdes med udviklingen af nye boliger i District Six. Nye boliger som gerne skulle være rammen om et trygt dagligdagsliv for en bred beboergruppe.

Efter frokost fik vi en bred introduktion til Cape Towns udfordringer set med kommunale øjne. Både udfordringer med vand, transport og udenlandske investeringer er emner, som kræver kommunalt fokus og tydelige indsatser.

Dag 3: Temadag med fokus på boliger og byplanlægning i nogle af byens udfordrede områder. Første stop er området Hout Bay, hvor det sorte, fattige flertal i Imizamo Yethu, den farvede fiskerbefolkning i Hangberg og den hvide overklasse bor side om side.

Vi begynder turen med at besøge boligområdet Hangberg sammen med Jan Lewis, som er formand for Hangberg Peace and Mediation Forum. Organisationen arbejder for at mindske spændinger mellem det farvede fikkersamfund og grundejerforeningen i området.

Videre til townshippen Imizamo Yethu, hvor det sorte, fattige flertal i Hout Bay bor i en stor skurby.

I Imizamo Yethus lokale kirke, kultur- og forsamlingshus mødes vi med repræsentanter fra de tre beboergrupper i Hout Bay, som hver fortæller deres historie om udfordringer og muligheder i forsøget på at skabe et bedre liv for alle. Med til mødet er bl.a. Roberto Quintas, medlem af Cape Towns byråd, valgt i Hout Bay for den Demokratiske Alliance, der styrer både Cape Town og Western Cape Province. Han er dybt involveret i at løse de mange spændinger mellem de forskellige grupper og boligområder i Hout Bay.

En af de store udfordringer i Imizamo Yethu er brande, som desværre ofte rammer området og tusindvis af hjem ødelægges. Skurene her er en del af et genhusningsprojekt for de mange familier, som rammes hver gang.

Vi ser og hører om nogle af de projekter, man har sat i gang for at forsøge at forbedre forholdene for beboerne i Imizamo Yethu

Glade og nysgerrige børn, som gerne vil snakke og have taget billeder (de havde forårsferie, og var derfor ikke i skole).

Vi kører videre til townshippen Langa, hvor vi får en guidet køretur i området. Langa er Cape Towns ældste township, etableret i 1923, og er et af de mange områder, der blev fastlagt forud for apartheidstyret, udpeget til sorte afrikanere.

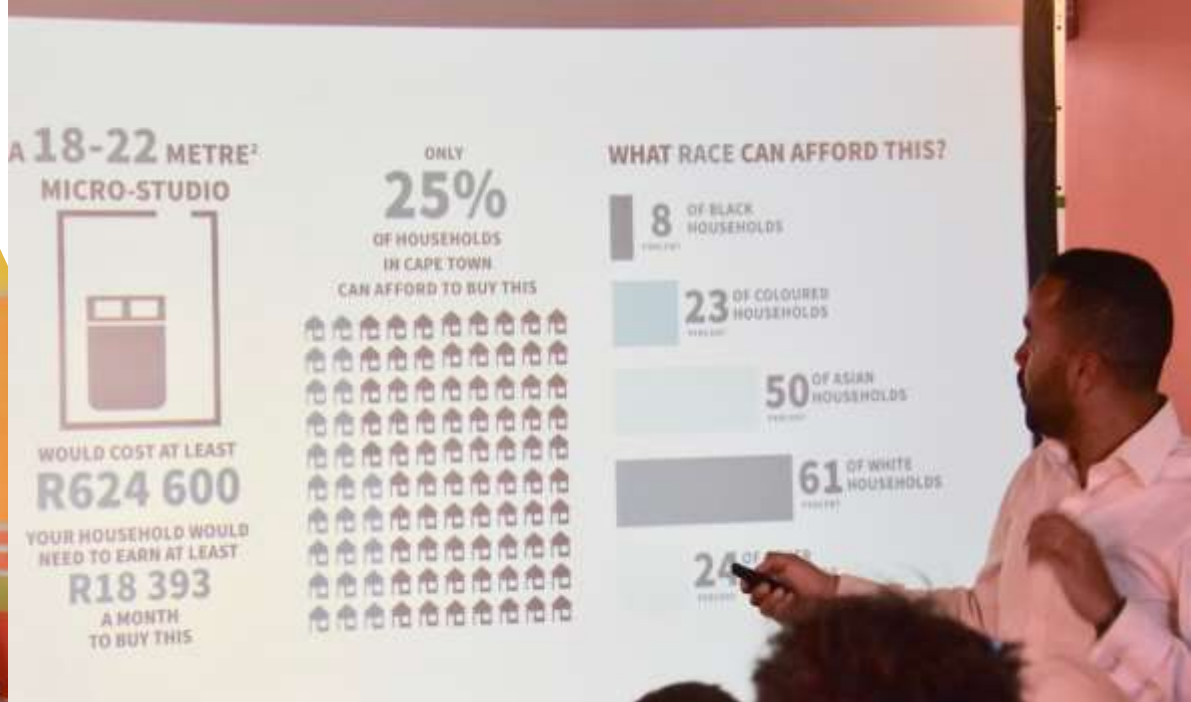

Forholdene i Langa er forbedret betydeligt efter apartheidstyrets afslutning, men der er desværre også undtagelser.

I Langa spiser vi frokost hos Sheila og hendes familie i deres restaurant, Lelapa, som på dansk betyder "hjemmet". Menuen står på hjemmelavet, traditionel afrikansk mad, som smager fantastisk.

Under frokosten mødes vi med Nikki Jinka, arkitekt og adm. Managing Director i Indigo Kulani Group (IKG), Cape Town Office, som er involveret i projekter vedr. RDP Housing (RDP = Reconstruction and Development Programme). Han fortæller om nogle af de boligprojekter, som er i gang i Langa og flere andre townships, hvor man bygger boliger til familier fra skurbyerne.

Bagefter ser vi et af de boligprojekter i Langa, som Nikki har introduceret os for. I projektet indgår bl.a. solenergi til opvarmning af varmt vand, som var et dansk støttet projekt.

Vi får ovenikøbet lov til at besøge en af boligerne. Her bor en familie på 6 personer på ca. 45 m2. Familien lever bl.a. af at sælge fastfood og is til deres naboer.

Barakker brugt under apartheidstyret. Ruinerne står her stadig, som et tavst vidnesbyrd om forholdene i Langa førhen.

Den anden side af Cape Town – indtryk fra dag 3 i Cape Town v/ Jonas Mørch Cohen, kundeforfatter i KAB

Temaet i dag var byplanlægning og bedre boliger. Jeg må sige, at det har været en vild dag med ret stærke oplevelser. Kontrasterne i Sydafrika er store, men det er først, når man har set de såkaldte townships, at man egentlig forstår det.

Efter at have fået en kort morgenbriefing kørte vi fra hotellet i tre busser ud til Hout Bay, som er et socialt mixet område bestående af hvide, farvede og en overvægt af sorte beboere. På vejen kørte vi langs kysten og kom igennem et af Cape Towns dyreste områder, Bakoven. Kontrasten til de øvrige områder i Hout Bay er kolossal. Husene i Bakoven kostede fra 30 mio. Rand (svarer til 15 mio. kr.) og opefter.

I Hout Bay er kriminaliteten relativt lav, hvilket skyldes et meget højt sammenhold. Men kriminaliteten ligger latent under overfladen, og fattigdommen er meget tydelig. Flere har bygget metalskure for enten at leje deres huse ud, eller fordi husene simpelthen er for små. Antallet af skydevåben er ret højt, der er registreret 5000 våben i Hout Bay, men samtidig er loven ret hård. Hvis man bliver taget af politiet med et våben uden registreringsnummer, giver det 16 års fængsel.

Vi kørte videre rundt i området og så de store kontraster. Det ene øjeblik kører man ad små grusveje mellem skurbyer - det næste øjeblik kører vi forbi mondæne villaer og en moderne, arkitekttegnet internationale skole. Vores tur endte i den lokale skurby, Imizamo Yethus kristne forsamlingshus, hvor et panel af de tre gruppers repræsentanter gav os deres opfattelse af områdets problemer og muligheder. Det var meget tydeligt, at historiens påvirkning med apartheid og raceadskillelse stadig præger problemstillingerne i Hout Bay.

Der er planlagt en række boligprojekter hvor man bygger målrettet til de fattigste, men da boligmangel er så stort et problem, er det desværre kun en dråbe i havet. Der var en god debat, og det var meget tydeligt, at der var en rigtig god forståelse og respekt for hinanden i lokalområdet, men at fattigdommen ligger som en bombe under samfundet.

Efter en god debat tog vi videre til Townshipen Langa, hvor vi spiste en rigtig god frokost, bestående af traditionel afrikansk mad. Her gav arkitekt Managing Director Nikki Jinka fra Indigo Kulani Group et oplæg om et boligprojekt i Langa hvor han trak de historiske linjer op fra koloniseringen og de planer, der har været for Cape Town.

Vi sluttede dagen med et besøg på det boligprojekt, som Nikki havde introduceret os for. I projektet indgår bl.a. solenergi til opvarmning af varmt vand, som var et dansk støttet projekt.

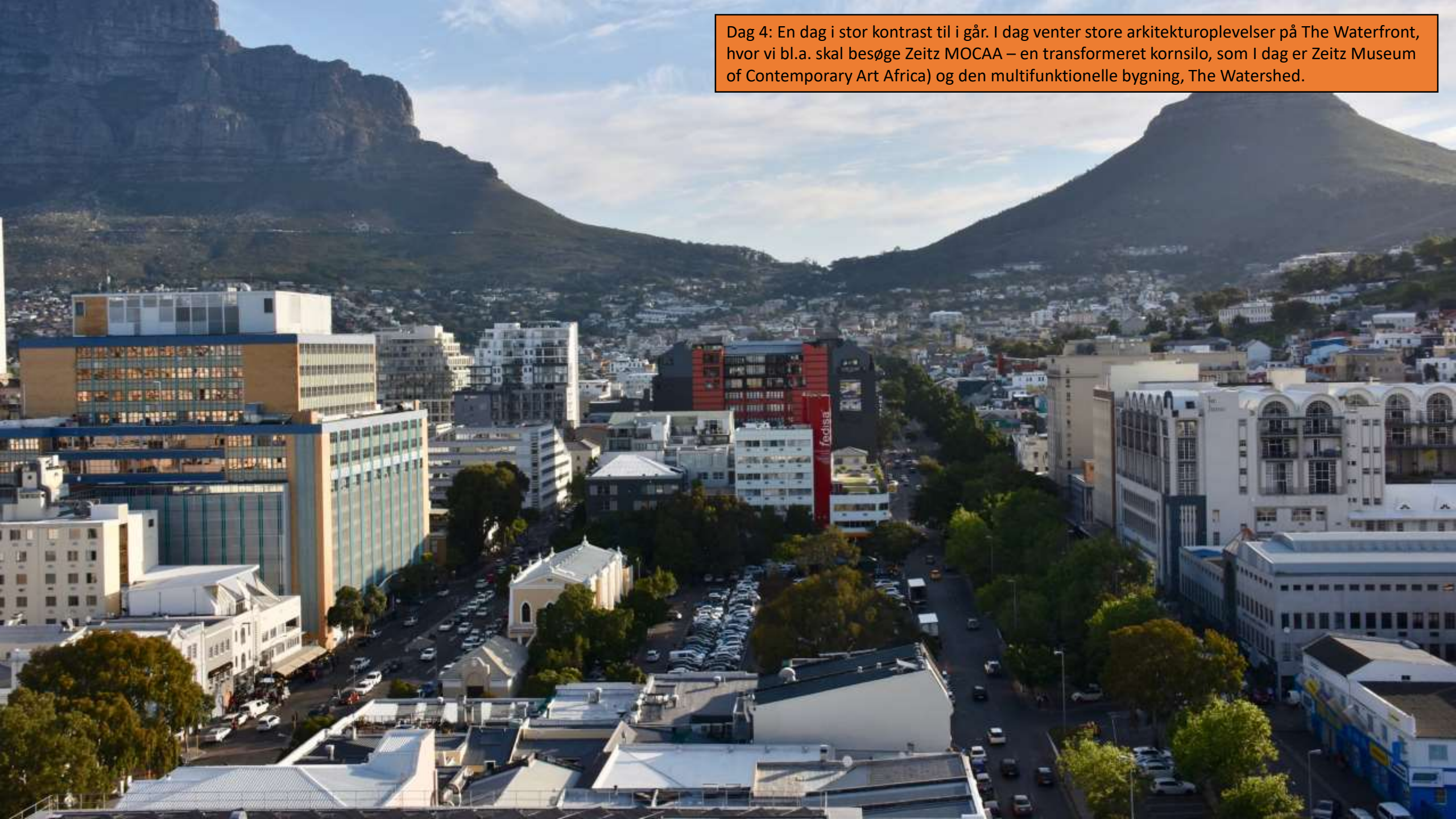
Vi så også en bolig, som absolut ikke lever op til danske standarder, men familien virkede glade og der var en god stemning i lokalområdet, hvilket ikke mindst skyldtes, at det var fredag og eftermiddagssolen skinnede dejligt over Langa og Cape Town.

Middag og jazz på "The Crypt" - indrettet i krypten under St. George's Cathedral i Cape Town.

Dag 4: En dag i stor kontrast til i går. I dag venter store arkitekturoplevelser på The Waterfront, hvor vi bl.a. skal besøge Zeitz MOCAA – en transformeret kornsilo, som I dag er Zeitz Museum of Contemporary Art Africa) og den multifunktionelle bygning, The Watershed.

Undervejs til The V&A Waterfront viser Jesper os lidt mere af byen. Her et eksempel på Cape Towns bestræbelser på at bevare de gamle facader og samtidig bygge nyt. Resultatet kan diskuteres.

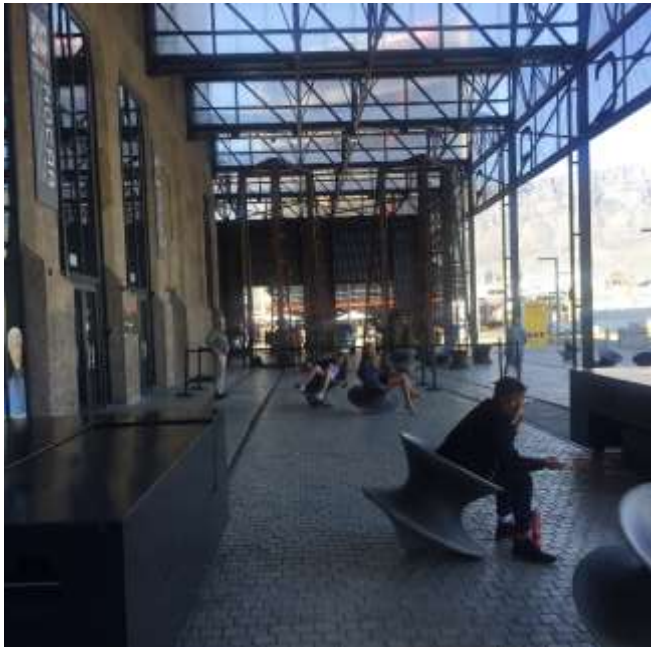
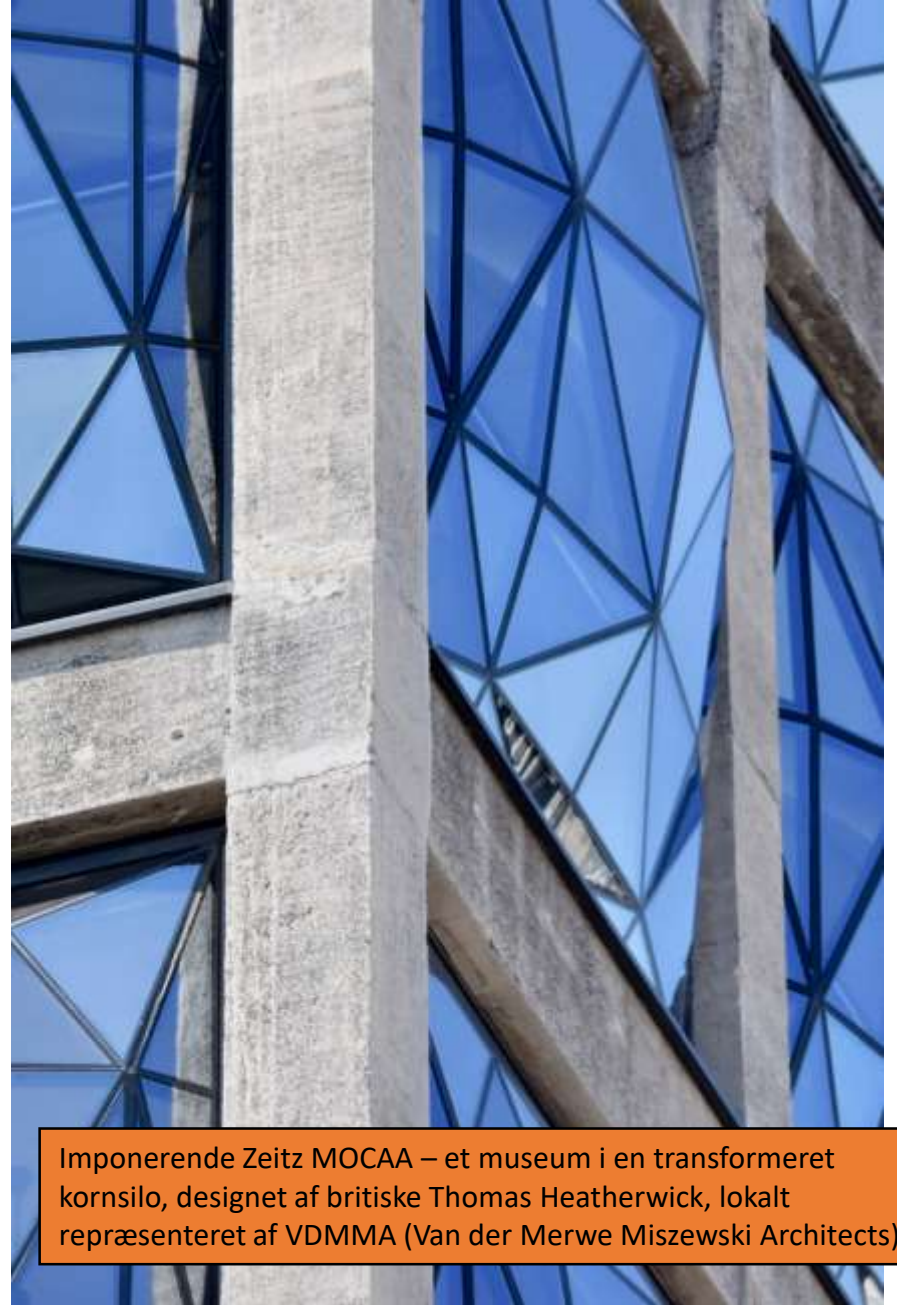
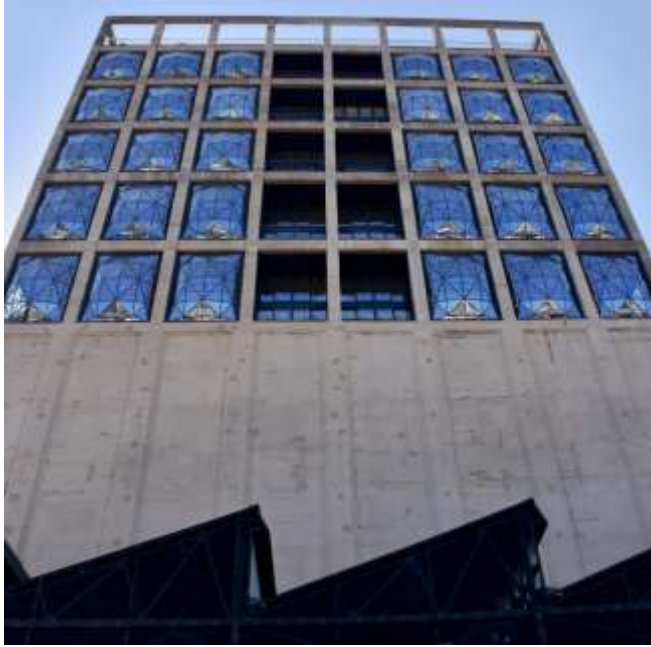

Boliger nær The Waterfront. Vi bliver hele tiden klogere på den kontrastfyldte by.

The V& A Waterfront er et populært område og mekka for shopping, kultur og forlystelser midt i en arbejdende havn.

Imponerende Zeitz MOCAA – et museum i en transformeret kornsilo, designet af britiske Thomas Heatherwick, lokalt repræsenteret af VDMMA (Van der Merwe Miszewski Architects).

Macio Miszewski, arkitekt og partner i VDMMA viser bygningen frem for os.

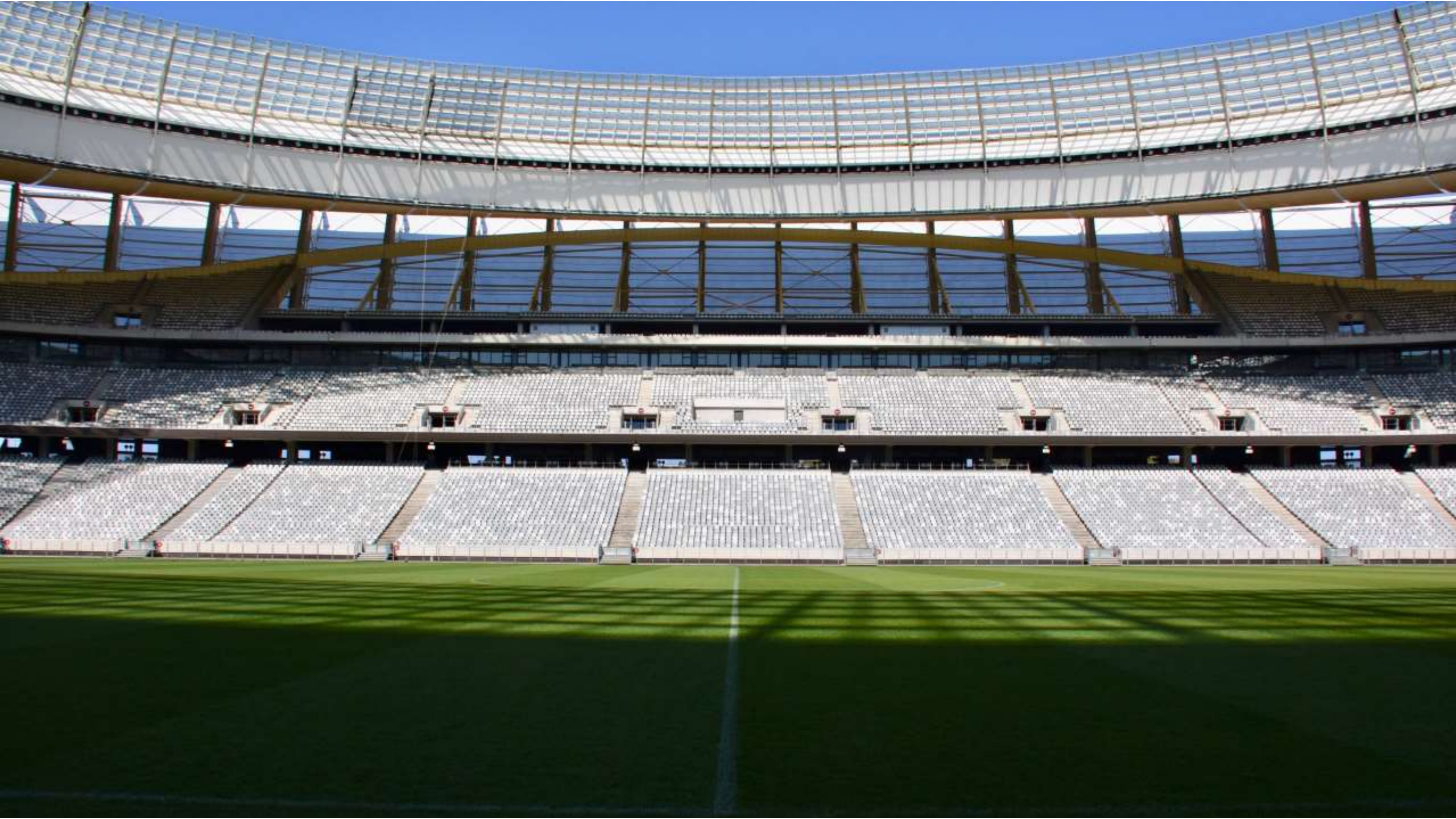
Næste stop er The Watershed – en multifunktionel bygning på The Waterfront med bl.a. et marked for kunsthåndværk, undervisningslokaler og kontormiljøer. Her møder vi Heinrich Wolff fra Wolff Architects, som står bag The Watershed. Wolff har også medvirket til en større visionsplan for hele The Waterfront, baseret på internationale studier af bl.a. København, som han præsenterer os for.

Vi runder dagen af med besøg på Cape Town Stadium sammen med Laurine Platzky. Stadionet blev bygget op til VM i fodbold i Sydafrika i 2010. Laurine var involveret i både værtskabet for fodbold-VM og i opførelsen af det nye stadion med plads til 70.000 tilskuere. Undervejs i besøget hører vi både om bygningen og om fodbold-VMs rolle i forsøgene på at forbedre Cape Towns infrastruktur.

Denne aften spiser vi på Bilboa Restaurant med udsigt ud over Camps Bay.

Dag 5: Sydafrika og vinproduktion hænger sammen og i dag besøger vi vinområdet Franschhoek Valley, hvor vi skal på cykeltur mellem vingårdene. Dagen slutter med et besøg på Backsberg, hvor vi møder ejeren Michael Back, som er pioner i social omstilling og bæredygtig vinproduktion.

Franschhoek Valley

Ankomst, udlevering af cykler og så afsted.

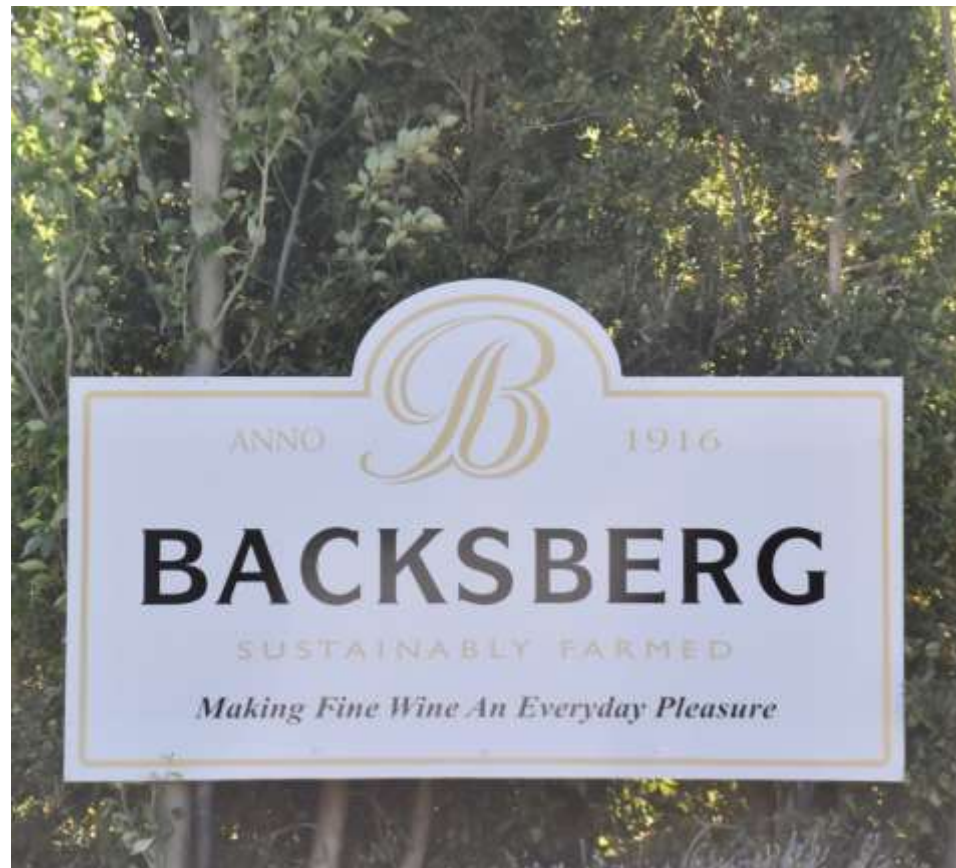

Besøg på Backsberg, hvor vi møder ejeren Michael Back, som er pioner i social omstilling og bæredygtig vinproduktion.

Cape Towns Lys - om belysning i Cape Town v/ Merete Madsen, teamleder i Lighting Design, Sweco Danmark A/S

Der var dejlig forårssol over Cape Town. Havgusen og skyerne, der blæste ud over Table Mountain. Den rå sol over golde, sandede townships. Skyggespillet fra træerne rundt om vingårdene – solstrejfe på hvidvinen på verandaen. Cape Town ligger på 32 sydlig breddegrad. Om foråret når solen 58° op over horisonten (90°-32°) mod nord. Det er ligesom dansk sommersolhverv, bare omvendt.

I boligprojektet, som vi besøgte i Townshipen, Langa på dag 3, er dagslyskravet (som rudeareal/gulvareal) stort set det samme som i BR18! Boligprojekterne skal nok blive godt, med lys og liv mellem husene. Gadebelysningen var en katastrofe eller bare nogenlunde ligeså stemningskabende som en fængselsgård.

Men Cape Town handler heller ikke om lysdesign. Måske handlede det mest om de 'lysglimt' vi så i overført betydning – om de mennesker vi mødte, som kan og vil være med til at skabe et bedre, smukkere og mere retfærdigt Cape Town.

Thumb Credit: Tommy Rasmussen

Dag 6: Temadag om grøn omstilling i Sydafrika. Vi kører mod Atlantis - et industriområde 40 km nord for Atlantis med tilhørende soveby, der under apartheid blev skabt til at huse en del af Cape Towns farvede mindretal. I dag er det et økonomisk udviklingsområde med fokus på grøn omstilling. Her skal vi mødes med GreenCape, en organisation, der arbejder med at fremme grøn omstilling i Sydafrika. Senere går turen til Hopefield, hvor vi bl.a. skal besøge en vindmøllefarm.

Hos GreenCape hører vi bl.a. om de overordnede mål for Atlantis og om Sydafrikas grønne omstilling, der blandt andet har gjort vindkraft til en økonomisk bæredygtig industri.

Videre til Hopefield længere oppe ad vestkysten. Her spiser vi frokost i en gammel kirkesal og går på opdagelse i den lille, hyggelige by.

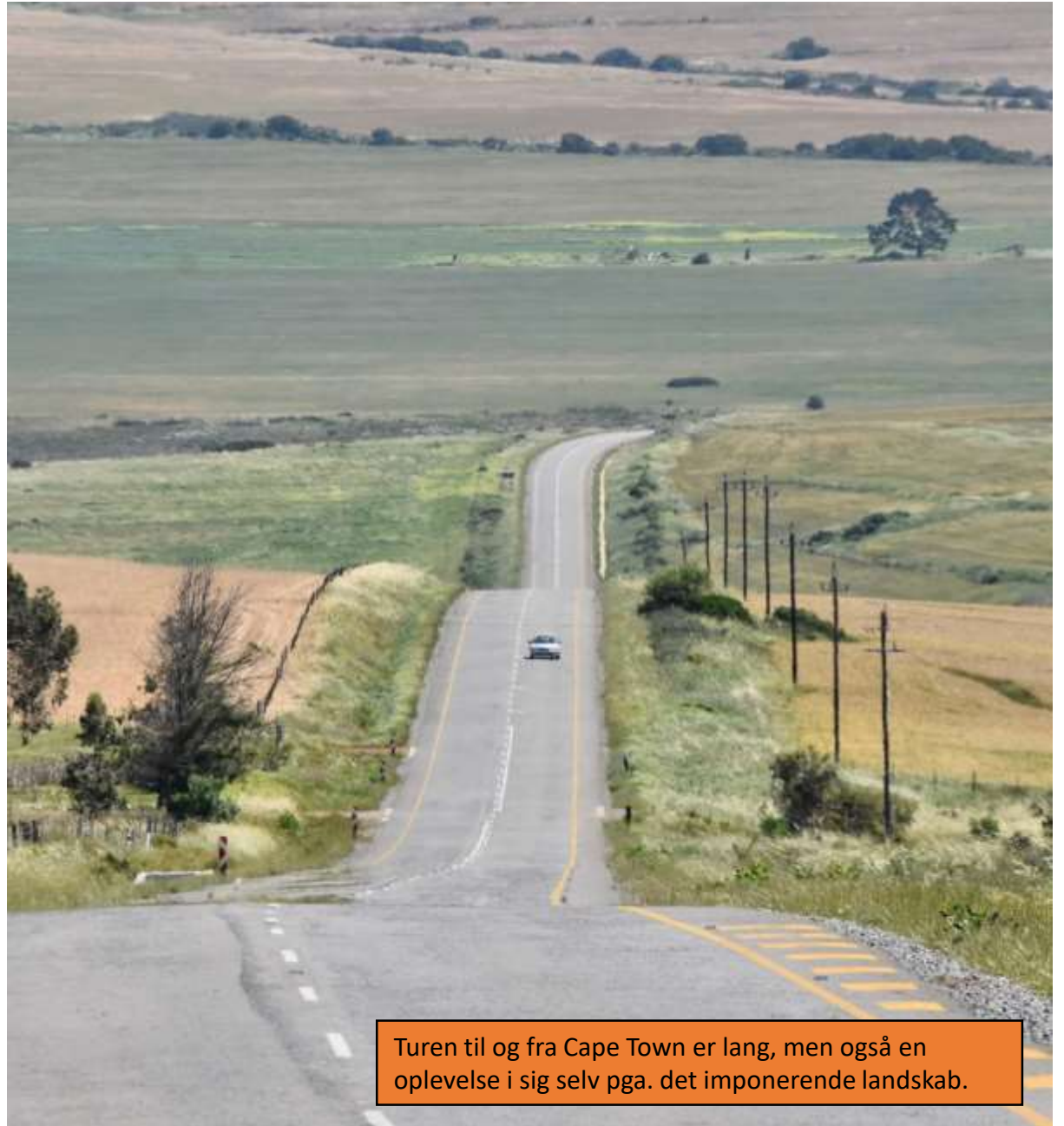
Efter frokost hører vi om Umoya Energy's "Home Improvement Project" inden vi fortsætter turen med besøg på Umoya Energy Wind Farm.

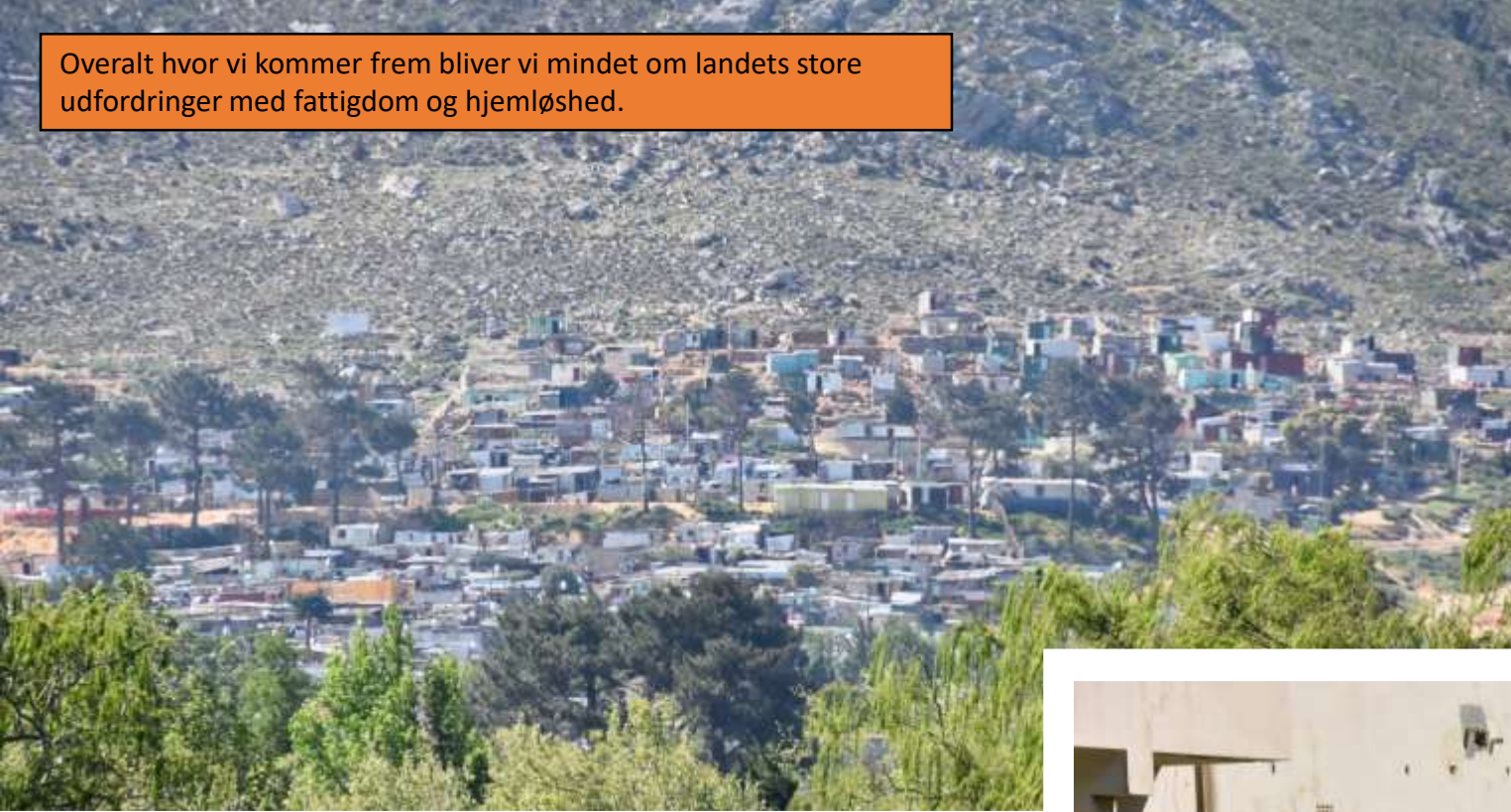
Umoya Energy Wind Farm

Turen til og fra Cape Town er lang, men også en oplevelse i sig selv pga. det imponerende landskab.

Overalt hvor vi kommer frem bliver vi mindet om landets store udfordringer med fattigdom og hjemløshed.

**Cape Town set med mine briller - om samhørighed i byrum og arkitektur i Cape Town
v/ Michael W. Laungaard, indehaver af LAUNGAARD
ARKITEKTER LAARK Aps**

En af mine første oplevelser af Cape Town er oppe fra Signal Hill, som vi besøgte på vores første dag. Her slår det mig, hvor lidt samhørighed og sammenhæng byplanen signalerer.

I de efterfølgende dage, fanger jeg mig selv i at lede efter alle former for indsatser, hvor at det er lykket at opføre et fælles byrum med tydelige greb, som fortæller om, hvordan man binder byen sammen - eller forsøger på det.

Med tanke på Sydafrikas voldsomme historie ville arkitektur være en oplagt fysisk manifestation på at skabe dette sammenhæng. En overordnet byplan finder jeg ikke, men til gengæld mere lokale forsøg på at skabe samhørighed og tilhørsforhold - som f.eks. husprojekterne i District Six, hvor man ønsker at bygge for fællesskab. Og også områderne Imizamo Yethu og Hangberg i Hout Bay, som med sin stærke hjemlighed, identitet og styrke berører mig meget.

Cape Town er for mig arbejdet med fragmenter. Fragmenter, som prøver at finde tilbage til en sammenhæng. Fragmenter, som skaber mulighed for ildsjæle for at arbejde med udvikling, innovation og nytænkning.

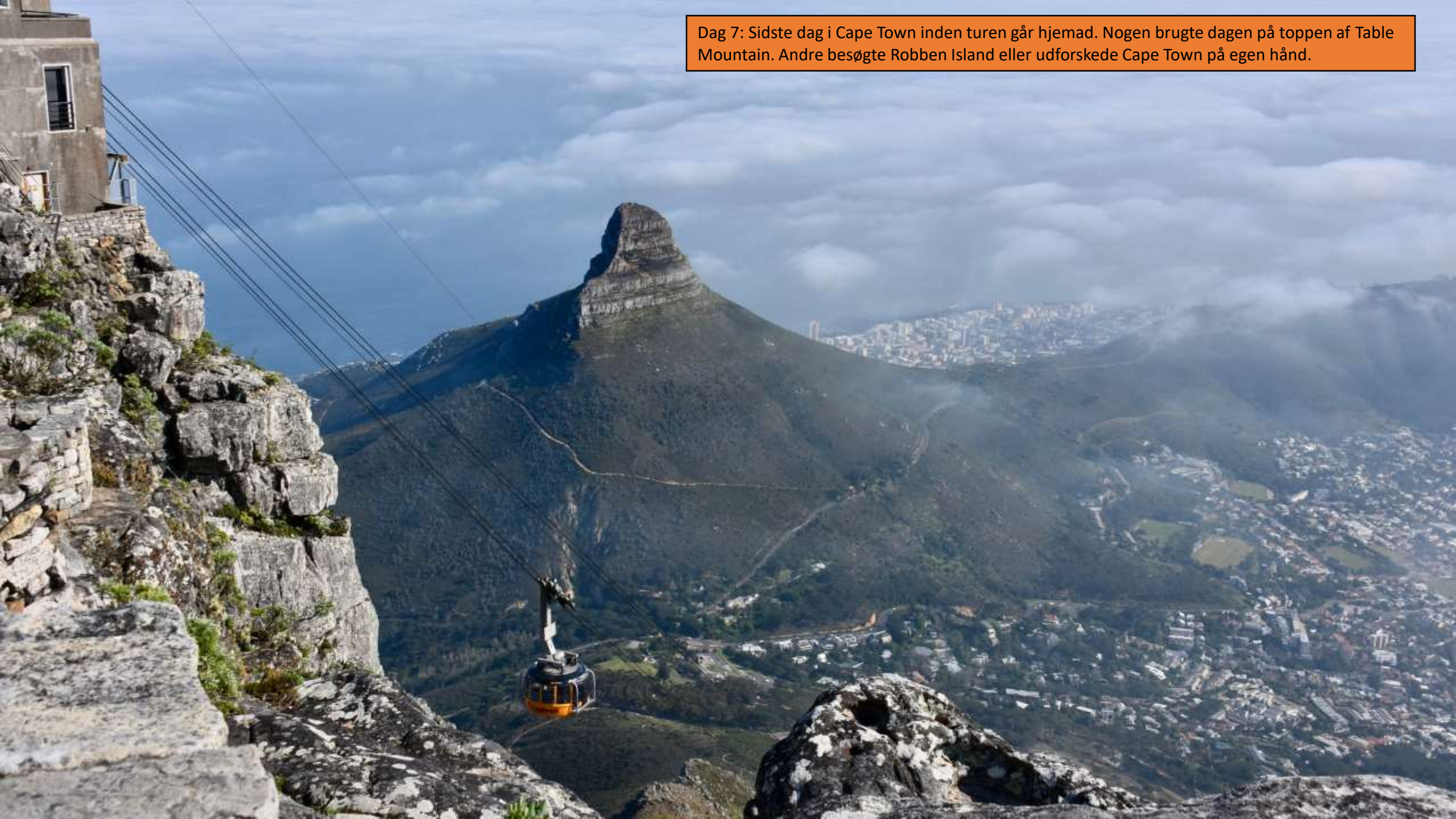
Lidt af udsigten fra Signal Hill

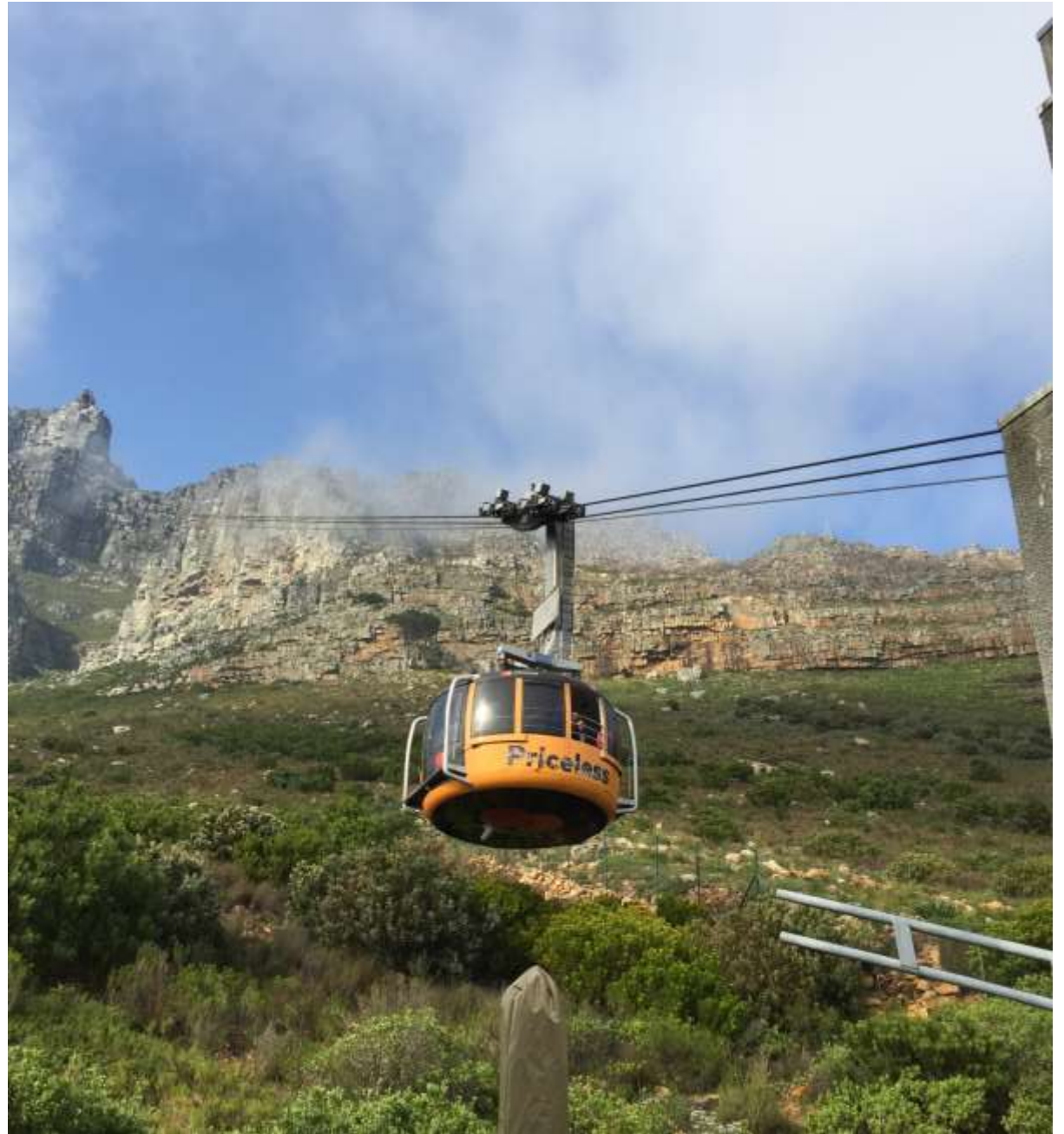
Sidste aften i Cape Town markerer vi med middag på The Stack.

Dag 7: Sidste dag i Cape Town inden turen går hjemad. Nogen brugte dagen på toppen af Table Mountain. Andre besøgte Robben Island eller udforskede Cape Town på egen hånd.

Så går turen mod lufthavnen og vi siger farvel til vores søde Cape Town Crew, som vi har været sammen med i løbet af ugen.

Næsten hjemme igen - tak for en rigtig god tur!